

IZKORIŠČEVALCI V STRAHU ZA SVOJ PROFIT

V PITJE REAKCIJE V
IMENU PATRIOTIZMA

NOV NAVAL NA SVOBODO NAUKA V
VSEUČILIŠČIH IN DRUGIH ŠOLAH

Boritelji za izboljšanje položaja delavcev so
zaznamovani za sovražnike "amerikanizma"

PODALJŠEVANJE krize in čedalje večje zamotavanje narodnega gospodarstva pripravlja ameriške kapitaliste v strah za bodočnost svojega sistema. Za strašilo so si vzeli "komunizem" in organizirali kampanjo ščuvanja proti vsem, ki si upajo opozarjati na krivico kapitalističnega sistema in predlagajo bodisi da se ga odpravi, ali pa temeljito regulira. Kapitalistom so "nepatriotični" eni kot drugi, dočim so oni stebri patriotizma in neizprosi v obrambi "amerikanizma" ter ameriških institucij. To ščuvanje proti vsem, ki so nezadostljivi in zahtevajo ali pa pričakujajo sprememb, je v proših par mesecih silovito naraslo in dobiva že enake proporcije, kakor med vojno in nekaj let po vojni.

Največji naval pod masko patriotizma je reakcija v prvih dveh tednih vprzorila na šole. Mnoge univerze je zaznamovala za komunistična gnezda, za zatočišča prevratnih profesorjev, ki v razredih zastupljajo ameriško mladino z "izdajalskim komunizmom in socializmom" in s tem "izpodkopavajo temelje ameriškim ustavnovam".

Na določen dan prešli teden so se vršili v vseh ameriških univerzah shodi dijakov proti vojni. Vse te protestne manifestacije proti militarizmu in baronu muncijevih industrije je reakcija v kapitalističnem časopisu razkricala za "komunistično gonjo", kateri se mora napraviti konec. In res so že ustanovili "patriotične" klube, ki služijo namenom plutokracije. Kjer je premalo patriotičnih (?) dijakov, ki bi mogli razbijati shode in sestanke pacifistov in naprednih dijakov vobče, povabijo na pomoč še Ameriško legijo, in patriotizem je rešen.

Na omenjenih protestnih shodih dijakov proti vojni in militarizmu so govorili večinoma zagovorniki miru, načelniki pacifisti in socialisti, med njimi Norman Thomas in Maynard Krueger. Komunisti so pa imeli bodisi svoje sestanke, ali pa se udeležili drugih protestnih shodov, v pouličnih manifestacijah pa so imeli tu in tam komunisti napise — in tako je kapitalistično časopisje s pomoč-

Kongres ima pred seboj takovani "social security program", ki ga priporoča v spremem delavska tajnica Frances Perkins in Rooseveltova administracija v celoti. Na papirju se glasi priljeno mikavno, vendar pa so določbe o penzionah za stare delavce in za zavarovanje delavcev proti brezposelnosti zelo pomajkljive in podpare nezadostne. Načrt je za delavce torej v vseh ozirih nezadovoljiv, poleg tega pa pride v veljavo, kar se podpori tice, sele po par letih.

Klub temu je plutokracija

in o neku priča s svojim vprašala, ako je éitala "Karl Marxov manifest", in predno je mogla tajnica odgovoriti, je dama nadaljevala: "Karl Marxov manifest vključuje na svoji 30. strani vse to, kar si nam zdaj ti razložila. Kako moreš podpirati tak program, ko vendar veš, da je enak, kakor Marxov?"

Tajnica Perkins je na to odgovorila, da ga podpira zato, ker bi ga rajše videla uresničenega, kot pa samo "na 30. strani".

Druga poslušalka, ki priprava bržkone nasprotinem ekstremu, prve, jo je vprašala, kako more slikti zasluge in program administracije v tako rožnatih barvah, ko gotovo ve, da je vrla uničevala pridelke v živinu, dočim so ljudje stradali."

Kako silno omejeni in zavedeni so nekateri ljudje, katerih pa je v škodo tej deželi veliko preveč, dokazuje sledeči slučaj:

Vsi propagatorji proti "komunizmu" in "socializmu" v isti sapi zatrjujejo, da so tudi

(Nadaljevanje na 5. strani.)

DIKTATURE NE TOLERIRajo NIKAKE OPoziciJE ALI KRITIKE

V Italiji je bilo ta mesec obsojenih v Trstu sedem in v drugih krajih enajst protifašistov od dve do štiri leta ječe vsled prestopkov, kot je npr. navadna ustrena kritika v družbi. Nihče izmed njih ni storil ničesar, kar se bi smatralo za zlončenje. Francijci, v Zed. državah in drugih deželah, ki niso pod vlado diktature.

V Nemčiji so dne 10. aprila obglasili 28-letnega komunista Solly Eppsteina in 26-letnega Ericha Zieglerja, ker sta baje pomagala pred štirimi leti umoriti nacija Horst Wessela.

V sovjetski Uniji vlada nadaljuje z "likvidiranjem" članov, ki so osmisljeni "trockijskih tendenc". Likvidiranje obstoji v tem, da so odpuščeni iz služb, ali pa za kazeno premene na slabša dela v oddaljene kraje. Nekaj pa jih, tudi zapro.

Nobena teh dežel ne dopuсти opozicije v svoji (vladni)

stranki, druge pa so itak zatrete. Se najmanj sreče v udruževanju opozicije ima avstrijska vlada, kaiti ne socialisti in ne nacija nočajo odnehati.

Prisilna vojaška služba je najboljši način za odpravljanje brezposelnosti. Mlade fante in može se vzame v armado, kjer jim da država namesto podposele obleko in hrano ter nekaj malega "za tobak in pivo", rezerviste pa se tudi otegne nekaj tednov na leto, brezposelnosti ali pa delu, akot ga imajo, in se jih uposi v vojaških vajah.

To so argumenti, ki jih navaja avstrijska vlada v svoji zahtevi, da ji naj zaveznike države dovolijo uvesti prisilno

vojno službo. Drugi njen argument je, da ji je večja armada potrebna tudi zaradi oboroževanja Nemčije, četudi ve, da se avstrijski vojaki z nemškimi ne bi hoteli vojevati. In tudi akot se bi hoteli, bi nemški premočil kmalu podlegli.

Prisilna vojna služba ima v boju proti brezposelnosti tudi druge ugodnosti, pravi avstrijski kancler. Na primer, muničijska industrija dobi naročila, istotako tovarne oblek, treba je vojašnic in še marsikaj za opremo in oborožitev velike armada,

de, kar zaposli mnogo delavcev.

V Italiji, ki gazi v težko ekonomsko in finančno krizo, je Mussolini mobiliziral več sto tisoč mož. Z mobiliziranjem se nadaljuje, morda ne toliko da zastraši Etiopijo in Nemčijo, ampak da bo imel može in fante v tej krizi pod vojaško disciplino.

Brezposelnost v Nemčiji bo domalega odpravljenja z večnjem armado in z žurenjem obrata v muničijski industriji.

Se celo kongres Zed. držav je sklenil povečati armado, da

si ne preti tej deželi nikaka vojno invazijo ne iz Kanade in ne iz Mehike, še manj pa iz Japonske ali iz Evrope.

Velike stalne armade mnogo stanejo. Armade niso produktivna sila. Denar, potrošen zanje, je proč vržen denar, istotako ogromne vysote, ki jih vlaže dajejo muničijski industriji. Prošla svetovna vojna je pravila vse dežele v bankrotno stanje in v krizo, iz katere se ne morejo izmotati. Klub temu vztrajajo pri militarizmu, ki jih upropasa, ljudstvu pa povečava dajke in bedo.

"SREDSTVO", KI ODPRAVI BREŽPOSELNOST

Prisilna vojaška služba je najboljši način za odpravljanje brezposelnosti. Mlade fante in može se vzame v armado, kjer jim da država namesto podposele obleko in hrano ter nekaj malega "za tobak in pivo", rezerviste pa se tudi otegne nekaj tednov na leto, brezposelnosti ali pa delu, akot ga imajo, in se jih uposi v vojaških vajah.

To so argumenti, ki jih navaja avstrijska vlada v svoji zahtevi, da ji naj zaveznike države dovolijo uvesti prisilno

SEZONA NARAVNIH KATASTROF

Na prerijah držav Oklahoma, Kansas, Colorado in Texas je divjala par tednov silovita burja in odnala izsušeno zemljo stotine milij naokrog. V najbolj prizetih krajih je bil zrak tako poln prahu, da je zatemnil sonce. Mnogi farmarjev je popolnoma uničenih, ker

jim je burja odnesla vso vrhnjo plast zemlje. V veliko krajih so se to pomlad dogodili tudi orkani in povodni. Precej ljudi je izgubilo življenje v njih. Gmotna škoda je ogromna. Viharji v omenjenih državah so se pred nekaj dnevi spet ponovili z enakimi učinki.

Marksov program "na 30. strani"

Ljudje zmešane pameti obdolžili delavsko tajnico Miss Perkins delovanja za "sovjetiziranje Zedinjenih držav

delavcem dohodke tudi na statrost.

Ko je končala, jo je neka patriotična dama vprašala, ako je éitala "Karl Marxov manifest", in predno je mogla tajnica odgovoriti, je dama nadaljevala: "Karl Marxov manifest vključuje na svoji 30. strani vse to, kar si nam zdaj ti razložila. Kako moreš podpirati tak program, ko vendar veš, da je enak, kakor Marxov?"

Tajnica Perkins je na to odgovorila, da ga podpira zato, ker bi ga rajše videla uresničenega, kot pa samo "na 30. strani".

Tajnica Perkins je na to odgovorila, da ga podpira zato, ker bi ga rajše videla uresničenega, kot pa samo "na 30. strani".

Tej je Perkinsova na kratko odgovorila, da v tej deželi ni hčne ne strada.

Neka druga patriotična dama, ki je prišla s svojim vprašanjem na vrsto, sicer ni vprašala ničesar, ampak obdolžila Perkinsovo, da hoče "sovjetizirati" Zedinjene države. "Madama Perkins naj ve, da ji tege ne bomo pustili, kajti pripravljena sem dati tudi življence, da se prepreči tako nevarnost."

Slišni prizori se ponavljajo na shodih v raznih klubih buržavije in v cerkvah vsak dan.

Kapitalistična vzgoja je takoj zavzemajo edino iz prostituiranega kapitalističnega časopisa.

Ali ste si "Majski glas" za 1. 1935 že naročili?

KAZEN ZA ZAGOVARJANJE POŠTENIH NAČEL

Nacije v Danzigu (Gdanskem) silno togoti, ker socialisti pri volitvah dne 7. aprila niso nazadovali klub grožnjam, da bodo vsi socialistični kandidati aretirani in obsojeni v zapor v vzlje teroriziranju volilcev socialističnega prepričanja. Ker so socialisti prejeli blizu 38,000 glasov, in tudi druge skupine prejšnjega številca, naciji niso dobili dvetret-

jinske večine, ki bi pomenila, da se hoče Danzig pridružiti Nemčiji, ob enem pa bi dobila nacistična uprava z dvetretjinsko večino moč razprtiti vse organizacije nasprotnih struj.

O tem nacističnem neuspehu v Danzigu bi poročalo tudi glasilo socialistov v tem mestu, Volkstimme, zato mu je mestna uprava ustavila izhajanje za mesec dni.

Mi razumemo, da mora sovjetska Unija občevati z državami kakovršne so. V njeno korist je kominterna stopila v ozadje, spkuliranje z revolucijo je zavrgla in kongres komunističnih strank odlaga v interesu sovjetske vnanje politike od leta do leta. Z enega ekstremu se pomika v drugega. S prvim je osabil delavsko gibanje po svetu in v nekaterih deželah je vsled neslogi popolnoma zatrto. V drugem ekstremu se niti na svoje stranke v tujih deželah ved ne opira, ampak se je oprijela politike direktnega prijateljskega občevanja z vladami, vse s staliča, da so ji koristi sovjetske Unije temeljni smoter. Vse drugo je postransko.

POMEN NOVE TRGOVSKE POGODBE MED USSR IN NACIJSKO NEMČIJO

Medsebojne koristi narekoval trgovsko zblizanje. — Kritike med komunisti in opravičbe

NOVA trgovska pogodba med USSR in Nemčijo je osupnila marsikoga, ki želi združeno delovanje vseh protinacionskih elementov za ekonomsko oslabljenje Hitlerjevega režima. "Sovjetska naročila v Nemčiji bodo narašla," se glase vesti iz Moskve. Pogodba določa, da sovjetti pomnože nakup blaga v Nemčiji pa mora presegati vsoto \$60,000,000. Ob enem je konzorcij nemških bank dovolil sovjetski Uniji kredit za blago, ki ga kupi v Nemčiji in to prihodnje leto. Sovjetska Unija pa se obvezuje plačati vsa ta naročila v teknu petih let. Kredit znaša 200,000,000 mark (\$80,000,000) in od te voste bodo sovjetti plačevali nemškim bankam 5 odstotkov obresti.

Pogodba dalje določa povečanje sovjetskega uvoza v odpadilo prejšnjih dolgov Nemčiji. USSR je ne bi sprejela, če ji ne bi bila koristna. In Hitler bi jo kratkomalo odklonil, aki bi Nemčija ne imela dobička od nje. Bila je torej vzajemno sprejeta v obojestransko korist. Nemčija je prva dežela, ki je sovjetski Uniji pripravljena prodajati na upanje za daljšo dobo.

Politično nimata Hitlerjeva Nemčija in sovjetska Unija nicesar skupnega. V času, ko so moskovski listi razglašali ali novo pogodbo z Nemčijo za trgovski uspeh USSR, so Hitlerjevi rablji odsekali glavo dvema komunistoma, ker sta bila obožena sodelovanja pri umoru fašista Horst Wessela, ki je bil ubit pred petimi leti, torej mnogo prej predno so naciji prišli v vlado. Kljub temu se naciji po osvojitvi oblasti vse takozvane osvajljence arirali in jih nekaj že prej obsodili v smrt. Slednja dva so obglasili 10. aprila.

Vsaka trgovska koncesija Nemčiji sorazmerno zmanjuje vrednost bojkota, ki ga vodi mednarodno delavstvo proti Nemčiji. Ako se Hitlerju posreči premagati ekonomsko težko, ali če bo v stanju preprečiti gospodarski krah, bo ves sedanji ogromni napor tistega marksističnega delavstva, ki se resnično trudi Hitlerjevi diktaturi izpodkopati tla, izgubljen.

Sovjetska naročila v Nemčiji so na prihodu Hitlerja sicer zelo padla in tudi po novi pogodbi ne bodo dosegla prejšnje višine, ampak tudi 80 milijonov dolarjev povečanja je za Nemčijo napredek.

Komunistični listi v inozemstvu imajo težave v pojasnjevanju članom svoje stranke, kako je bil sprejem take pogodbe v sedanjih odnosnih sploh mogoč. Čemu naročati karkoli v Nemčiji, dokler bo držala komuniste v ječah in koncentracijskih taborih, drugim pa sekala glave? se čudijo prista i kominterni.

Ako bi to storila kaka socialistična vlada, bi komunistični tisk vpil v izdajalstvu nad delavskim razredom. Tu pa govori o velikih koristih, ki jih ima sovjetska Unija, ker je sprejela novo trgovsko pogodbo in z njom ob enem dokazala Nemcem in drugim, da ji je za mirne odnose.

Klub sporom in oboroževanju so dežele vendar odvisen med seboj in v tej odvisnosti sklepajo navidezno zelo neloxične in težko pojmljive zvezte ter kombinacije. Sovjetska Unija in Mussolinijeva Italija sta na primer ves čas v diplomatsko zelo prijateljskih odnosajih, dočim je med njim in večino takozvanih demokratičnih dežel vladalo napeto razmerje.

Mi razumemo, da mora sovjetska Unija občevati z državami kakovršne so. V njeno korist je kominterna stopila v ozadje, spkulir

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za

četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.

Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Zrelost klubov JSZ

Gospodarska in politična kriza je posegla s svojimi demoralizirajočimi učinki tudi v delavsko gibanje. Socialistična stranka ni izuzeta. Pridobil je več tisoč novih članov, med katerimi je mnogo takih, ki hočejo bližnjico v preobrat in čimdoločnejše "revolucionarne" izjave, neglede na okoliščine in razmere. To je povzročilo v stranki precej razprav, bojev za vodstvo in konfuzije.

Klubi JSZ nimajo vzroka, da se bi vpletali v ta frakcijski boj, ker ga niso pričeli, ne negovali. Vsi v stranki, ki uporabljajo svoje energije za boj struje proti struji, škodujejo delavskemu gibanju, ker zamajajo čas, ki bi ga morali dati izvrševanju naloge, katerim stranka služi.

Prerokanje med člani radi načelne izjave je neumestno, ker se z njim ne bo spremenilo ničesar, lahko pa spremeni marsikaj stranka, ako bo njeno članstvo delovalo, da jo ojača za borbo proti kapitalizmu.

Članom, ki so pristopili v stranko pred par leti, po prestanku krize, ni zameriti, ako zahtevajo ostre izjave in bližnjico v preobrat, zameriti pa je skušen sodrog, če izgube ravnoteže in pomagajo v kvarnem frakcijskem boju.

V kredit JSZ je, da se naši klubi ne pridružujejo boju struj, kakršen črpa prizadetim krogom vso silo za efektivno in konstruktivno delo med maso. Ko hitro se prično člani kakega gibanja prerekati med seboj in si rušijo vero v iskrenost drug drugega, se izolirajo od množic in ne ostane jim drugega kot njih lastno diskuzijsko društvo.

Članstvo JSZ je bilo od nekdaj navajeno praktično delati za socializem, za delavska prosvetna, podpora, zadružna in druga društva ter smotrenega boja proti nazadnjosti med ljudstvom. Radi teh nalog je bila JSZ ustavljena in njim mora služiti.

Potrebo je sicer, da je članstvo o strujah in o smernicah posameznih struj poučeno, ni pa niti najmanj potrebno, da bi jim posvetilo svoj glavni del zanimanja. Bodočnost naših klubov je v tradicijah socialističnih aktivnosti, za katere ni boljšega nadomestila.

Pripravljanje na vojno

Zvezni kongres se prošle tedne peča z raznimi predlogami, katerih namen je, da se to deželo na vojno čim boljše pripravi. En predlog, ki je sprejet, določa v napred, da ima predsednik Zed. držav v času vojne diktatorsko moč. Prisilno vojaško službo se avtomatično uveljavi. V armado se pokliče moške od 21. leta, in če potrebno, skozi do 45. leta. Vso industrijo se mobilizira v vidiku vojnih aktivnosti.

Največje preglavice povzročajo v obema zbornicama konгрesa predloge za odpravo profita v municipski industriji v času vojne. Zedinili so se, da naj bo višina profita 6 odstotkov, kar pa ga bo več, naprej za davke. S to rečjo pa ne bo nič, kajti dokler bo industrija privatna, bo operirala le, ako bo lastnikom neslo. V interesu "priprav" in "uspešne" vojne torej bo, da se da lastnikom priliko za profite in takih okoliščinah bo vladala prva, ki bo z diktatorskimi dekreti razveljavila, ali pa omilja regulacije, ki jih zdaj sprejemajo kongres proti nebrzdanemu grabežtu ameriškega kapitalizma.

Dalje je kongres sprejet zakon, ki določa, da bo moralno vsako podjetje imeti med vojno posebno licenco, vključivši časopise. Sele ko so nekateri kongresni dokazovali, da bo tako določba ubila svobodo tiska popolnoma, kajti licenca bo izdana le tistim listom, ki bi pisali za vlado in molčali o vsem, kar bi zaslužilo kritiko, če bi bili v škandalih prizadeti vladni ljudje in vladni departmanti. Noben časopis, ki se je zameril vladni na primer sedaj, pa se čez leto ali pol dogodi vojna, ne bi dobil licence. Večina kongresa je upoštevala te argumente in izvzela časopise in knjige iz svoje določbe, ker so v času vojne itak pod strogimi regulacijami pošte v vladne cenzure.

Tako je zdaj v glavnem tudi ta dežela pripravljena na vojno "za odpravo vojne", za izdajanje novih "liberty" bondov (stari še dolgo ne bodo plačani) in za ubijanje kakega kajzera na sejmarskih stojnicah.

Zveza med Francijo in USSR

Ako Francija in USSR resnično skleneta zvezo, v kateri si zagotovita v slučaju vojne tudi oboroženo pomoč druga drugi, kaj naj store delavske stranke v Franciji z ozirom na svoje stališče proti militarizmu? Komunistična stranka bi morala po nalogu od zgoraj najbrž prenehati s propagando proti oboroževanju, ker bi v slučaju take zvezbe bilo za USSR koristno, da postane Francija čimjačja militaristična sila. In enako bi bilo v korist Francije, da se bi oborožena moč USSR bolj in bolj jačala. Nevarnost obema pa je Hitlerjeva Nemčija.

Če bi delavske stranke v Franciji prenehale nasprotovati oboroževanju in gromadjenje izdatkov za militarizem, ali ne bi s tem koristile kapitalistični državi in škodile interesom francoskega delavstva?

Teorija ima v praksi svoje muhe, posebno še v sedanji politiki moskovske vlade, ki nese zaslomitev in prijateljstva kjer koli mogoče, da onemogoči razmah Hitlerjeve Nemčije, in obenem pa je sklenila z njo trgovsko pogodbo in zvišala v nji svoja naročila.

Ako so države res toliko za mir in proti vojni, čemu se obojujejo, kajtor da ima vojna že jutri izbruhnuti?

SEJALCI RAZDEJANJA IN SMRTI

NOV RADIKALNI BLOK V KONGRESU

V zbornici poslanec je bil standard. Državno lastništvo vseh prirodnih virov in monopolov, v katerih so prizadete skupini program, kateri določa med drugim vživanje davkov, na dohodke, dedičine in darila. Refinanciranje dolgov farmarjev s pomočjo dodatnega tiskanja papirnatega denarja, in znižanje obresti na domove.

Zasiguranje zmerne dobička farmarjem pri prodaji poljskih pribelkov. Znižanje delavnikov in zasiguranje pravice delavcem za kolektivno pogajanje. Javna dela, z mezdjo, ki bo omogočala dostojen živiljenki

standard. Državno lastništvo vseh prirodnih virov in monopolov, v katerih so prizadete splošne ljudske koristi. Odprava profitu v vojni, vzdrževanje miru, developiranje ameriške prosperitete in izogibanje omezenju s tujimi deželami. Socialno zavarovanje. Protektiranje svobode govora in tiska.

Pri sprejemu omenjenega programa je sodelovalo in se izreklo zač 16 demokratov, 8 republikancev, 7 La Follettovih progresivcev iz Wisconsina in trije Farmer-Labor kongresniki iz Minnesota.

JOSKO OVEN:

DESET DNI AGITACIJE

(Nadaljevanje.)

Bartol Yerant me je v pondeljek odpeljal na Midway. Bartol je povsod znan in prijubljen. Dober delavec in agitator za "Profetarca". Dokler bo naš list imel delavce kot je on in imamo jih sedaj precejšnje število posebno v vzhodnih državah — bomo rasil.

V Midway sva prišla proti večeru. Najprvo sem si ogledal dom in dvorano, katera je lična in prav primerna za malo naselbino kot je Midway. Od tam sva odšla k rodbini naših somišljenikov Mike Nagla, kjer smo se nekoliko zamudili in šli potem nazaj v dvorano.

Shod se je pričel ob osmih zvečer. Kljub temu, da je veliko ljudi delalo ponori, je bilo precej udeležencev, posebno še mladine in žensk. Shod je bil zelo živahen. Iz avdijence je bilo tudi precej vprašanj na govornika, kar je znamenje zanimala. Na tem shodu sem spoznal tudi F. Lukaniča, katerega spise o "kokošjereji" sem večkrat čital. Bilo je navzočih tudi precej naših starih somišljenikov kot Širc, Strupek, Just itd. Meni se zdi, da je teden v tej naselbini za ustavitev soc. kluba jako ugoden.

Ameriško časopisje je tržansko organizirano in zgrajeno "strogo na trgovski podlagi". Iz davčnih izkazov je razvidno, da so bili čisti dobički nekaterih tiskovnih družb naravnost ogromni, če se vpošteva, da se dobički s "spretnim" knjigovodstvom lahko zelo skrči, kajti na ta način se družbe izognijo davkom do skrajne meje. Dobički, ki jih označujejo federalne davčne knjige, so navadno vselej precej večji kot pa jih je prizadeta družba pripravljena priznati. Pri rokah imamo na primer objavljene številke o dobičku v letu 1924. Curtis Publishing Co. ga je imela \$11,863,432, kjer izkazujejo davčne knjige; Hearstova družba ga je napravila \$6,474,133; Star Co. (Hearstova družba), ki lastuje dnevne po vzhodnih državah \$3,777,179; "Chicago Tribune" \$3,285,709; "New York Times" \$2,886,030; Funk & Wagnalls (Literary Digest in knjigarna), \$1,415,890 itd.

Dobički v naslednjih letih, skozi do te krize, so se bolj povečali, toda v krizi so padli. Precej dnevnikov je v teh letih prenehalo. (Kje dobi "Daily News" drugih sedem milijonov za pokritje ostalih izdatkov? Vse z oglasti.)

Koncert pev. kluba "Zvon"

Milwaukee, Wis. — V nedeljo 21. aprila se vrši v S. S. Turnvoran koncert pevskoga kluba Zvon, ki obhaja ob tej prilnosti slavnost 30 letnice. Sodelujejo tudi zbor "Naprej" in "Planinska roža", ustanovitelji "Zvona" Val. Razbornik, Joe Prislak, Fr. Frančič, J. Magister, J. Zajec, Lov. Bratanič, F. Matic in F. Terček. Zapeli bo "Mo mraku" in "Na planine". Vstopnice so v predprodaji po 25c in pri blagajni po 40c. Spored se prične ob 7. zvečer.

F. Novak.

Majska prireditev v Johnstownu, Pa.

Klub št. 5 JSZ priredi v dvorani na Moxhamu v soboto 4. maja prireditev, ki bo posvečena mednarodnemu delavskemu prazniku. Vprizorjena bo igra "Krst revolucionarja".

Izlet v La Salle

Chicago. — Vsi, ki se namejavate udeležiti v nedeljo 5. maja izleta v La Salle, kjer bo podeljena "Sava", dramski odsek pa vprizori drama "Rdeče rože", priglasite se čimprej, da se bo odbor vedel ravnat pri najetru busov.

Voznja v oba kraja je \$2. Vsakdo, ki se priglasi, naj plača dolar predvzem. Prijava sprejemajo Frank Alesh, Louis Beniger in John Rak. Lahko se prijavite za ta izlet telefonično ali osebno tudi v uradu Proletarca. Več pojasnil bo v prihodnji številki.

Obisk smrti

Bridgeport, O. — Tu je umrl, zadet ob kapi, John Smrekar, star 57 let. Več bo poročano v dopisu s. Snoja prihodnji teden.

PATRIOT C. R. WALGREEN KUJE BOGASTVA Z IZKORIŠČANJEM

Charles R. Walgreen v Chicago, ki je nedavno dvignil v javnosti toliko krika iz izjave, da je svoji nečakinja preprečil nadaljnjo študiranje v čikagski univerzi, ker je bila izpostavljena v nevarnosti zastrupitev s komunistično propagando, je eden najbolj brezobzirnih izkorisčevalcev delavcev.

Walgreen lastuje število lekarjev v Chicagu in okoliških mestih, katere pa se pečajo tudi s prodajanjem druge robe.

Walgreen lastuje število lekarjev v Chicagu in okoliških mestih, katere pa se pečajo tudi s prodajanjem druge robe.

E. ZOLA:

RIM

Povestni ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Naposlед je hotel veliki mutec, ki se je bil naveličal nadlegovanja in bede, izpregoriti; v dobi reformacije se je otresel papeževega jarma in v svojem besnem izbruhu leta 1789 je začel strmoglavljeni kralje. In otdot je žhajala, kakor je bil Pierre opisan v svoji knjigi, izredna usoda papešta, nova sreča, ki je dovoljevala papežu, da nadaljuje starodavne sanje. Papež je izgubil zanimanje za prekučnjene prestole in se je spravil z nesrečnimi, kajti upal je, da topot osvoji ljudstvo, da bo potlej povsem njegovo. Ni li bilo nekaj čudovitega s tem svojega kraljevskoga dostojanstva oropanim Levom XIII., ki se je dal razglašati za socialisto, ki je zbiral čredo razdelovanj, ki je korakal na čelu četrtega stanu, čigar bo prihodnje stoljetje proti kraljem? Večni boj za oblast nad ljudstvom je enako besno divjal dalje, pa v samem Rimu, na najtesnejšem prostoru; Vatikan in Kvirinal si stojita nasproti, papež in kralj se lahko gledajo skozi okna in brez konca in kraja prepriata, čigava bo oblast; pred njiju očmi so rdeče strehe starega mesta, je to preprosto ljudstvo, ki ga drug družemu še vedno odganjata kakor sokol in jastreb malo gnezdro ptico. V tem je bil po Pierrovem mnenju vzrok, da je katoličanstvo obsojeno, posvečeno usodepolnemu poginu—prav ker je njegovo bistvo monarhično, takoj zelo monarhično, da se rimske apostolske paštev ne more odreči svetovnemu gospodstvu, če noče postati kaj drugega kakor je, če noče izginuti. Zaman je hlinilo povratak k ljudstvu, zaman se je delalo, kakor da ga je samo čuvstvo. Venomer je videl, kako poganja iz pontifexa imperator. To je bilo glavno, kar je umorilo njegove sanje, raztrgalog njegovo knjigo, kar je nagromadilo kup razvalin, pred katerim je obstal ustrašen, brez moči in poguma.

Ta v prahu okopani Rim, čigar stavbe so se razblinjale, mu je naposlед tako skrčil srce, da se je zopet zgrudil na stol poleg prtljage.

Ce se poruši to, če ne more biti katoličanstvo vera, moralni zakon novega ljudstva, če papež v Rimu, z Rimom ni oče, skrinja zaveze, duševni vodja, čigar je vse in kogar vse sluša, tedaj je to v njegovih očeh polom zadnjega upanja, zadnje pokanje, ob katerem propada sedanja družba. Vse to ogrodje katoličkega socializma, ki se mu je zdelo tako koristno za utrditev stare cerkve, je zdaj vi-del ležati na tleh.

To je torej konec. Nič ne ostane pokonci in stari svet se pogrezne v strašni, krvavi krizi, ki jo zanesljiva znamenja naveščajo. In vpravo tega kaosa ni imel več rednosti, zakaj ob tem eksperimentu je bil vnovič izgubil svojo vero. Čutil je bil, da bo to odločilno; takoj od začetka je bil prepričan, da bo po njem okrepten ali pa razbit za večne čase. Strela je trešila. Veliki Bog, kaj bi zdaj?

Tako surovo ga je pograbil strah, da je vstal in začel hoditi po sobi, da bi našel malo miru. Veliki Bog, kaj naj zdaj počne, ko je zopet izročen vsem strašnim dvomom in ko ni talar še nikdar s tako težo obremenjeval nje-govi ramen!

Sposnil se je, kako je bil zakričal, da se ne podvrže; njegova duša se ne more vdati, je bil dejal monsinjoru Naniju, njegovo upanje v rešitev s pomočjo ljubezni ne more umreti; odgovoril bo z drugo knjigo, povedal bo, iz kakšne nove zemlje bi morala pognati nova vera. Da, plametečo knjigo da spiše, v katero položi vse, kar je videl, kar je slišal; knjigo, ki pokaže pravi Rim, brezreni Rim, Rim brez ljubezni, ki se napravlja, da umre v prevzetnosti svojega škrata! V Pariz se vrne, iz cerkev izstopi, do razkola pojde!

Dobro torej, njegova prtljaga je tukaj, od-potoval bo — spisal bo knjigo, postal bo veliki, pričakovani razklopnik. Oh, kaj ne napoveduje vse tega razkola? Mar ni sredi čudežne-ge gibana dogem sith in vendar po božans-kih hrepenečnih duhov videti, da je razkolo blizu?

Postati ta duhovnik, ta veliki reformator, ta odrešenik moderne družbe — kakšen pre-čudezen san! To bi bila vloga od trpečih narodov pričakovane, klicane mesije. Trenutek je ta misel zaslepila Pierra; vihar upanja in triumfa ga je dvignil in odnesel s seboj. In če ne more biti na Francoskem, v Parizu, bi bilo mogoče v dajnavi, tam preko, onstran oceana, ali pa še dalje, kjerkoli na svetu, na katerih koli tleh, ki so dovolj rodovitna, da požene novo seme in rodi obilno letino. Novo vero! Novo vero! Tako je bil zakričal po povratku iz Lurda. Vero, ki ni več samo hrepenečne po smrti! Vero, ki naposlед uresniči božje kraljestvo na zemlji, o katerem govorí

evangelij, ki razdeli vse bogastvo po pravici in pripravi z zakonom dela tudi resnico in pravico do vlade.

V mrzlici teh novih sanj je Pierre že gledal žareča poglavja svoje prihodnje knjige, v kateri popolnoma razdene stari Rim z razglasitvijo zakona pomljenega, osvobojočega kričanstva. Tedaj mu je pogled zadel ob predmet, ki je bil obležal na stolu. Najprej ga je presenetil. Bila je tudi knjiga, delo Teofila Morina, katero mu je bil dal stari Orlando, da ga vrne pisatelju. Razjezik se je nad seboj, ko jo je spoznal, rekoč si, da bi jo bil lahko pozabil. Preden je odpri kovčeg, da jo položi vanj, jo je odbrzl trenutek v rokah in jo prelistal; njegove misli so se nenadoma izpremenile, kakor da se je naenkrat primeril pomemben dogodek, kakor da se je prikazalo odločilno dejstvo, kakršna razburjajo svetove. Pa vendar je bilo eno najskromnejših del, šolska ročna knjiga za bakkalaureat, in ni obsegalo nič drugega kakor elemente znanosti; ali vse znanosti so bile v njej zastopane, obsegala je malone vse človeško znanje na sedanji stopnji. Z eno besedo, bila je znanost, ki je nenadoma naskočila Pierrovo sanjarstvo s silo, z nempremagljivo eneržijo vsegamogočne, neomejene sile. Ne le, da je odpihnila katoličanstvo, kakor prah razvalin, temveč zamašili so se ob njej vsi verski pojmi, vse hipoteze o božanstvu, in so se zrušile. Ta enostavni šolski izvleček, ta neskončna maša šolske knjige, ta preprosta, splošna želja po znanju, to dannadan se razširjajoče, vsega ljudstva so letovajoče učenje je zadostovalo, da so misteriji postalni smešni, da so se dogrne podrle, da ni ostalo od stare vere nič več konci. Ljudstvu, ki uživa hrano znanosti, ki ne veruje v misterije, ne v dogme, ne v sistem odškodovanja s kaznimi in nagradami, je vera za vse čase mrtva; in brez vere ne more obstajati katoličanstvo. To je nož, ki visi, pada in razseká. Če je treba za to eno stoljetje ali dva, počaka znanost. Le ona je verna. Naivno je reči, da razum ni napsoten veri, in da mora biti znanost dekla božja. Resnično je, da je od danes naprej svetoismo uničeno, in da so ga moralni, ker so hoteli rešiti kosce, prilagoditi novim gotovostim ter se zateći k simbolu. Kako izredno se drži cerkev, prepovedujoča vsakomur, ki je našel novo svetemu pismu nasprotuočno resnico, da bi jo izrekel na odločen način; zakaj venomer pričakuje, da se dokaže tej resnici danes ali jutri zmota? Le papež je nezmotljiv, znanost se lahko moti; njeni neprestano tipanje izrabljajo in vedno preže, da bi mogli postaviti njeni današnja odkritja v nasprotje z včerajšnjimi. Kaj brigajo katoličana njene bogoskranske trditve, kaj mu je ležec na gotovostih, s katerimi napada dogmo, ko je vendar prepričan, da se združita na kraju časov znanost in vera tako, da bo znanost resnično zopet sužnja vere? Ni li ta pravstovljena zaslepljenost in ta celo soleno luč taječa drznost čudovita? In najnižja knjižica, ročna bukvica resnice, nadaljujejo delo, razdovajajo, vsemu kljubovajo, zmoto in grade bodoči zemljo, kakor so neskončno mali deli, sile življenja polagoma, polagoma zgradile kontinenta.

In Pierre je dalje prelistaval enostavno knjigo in poslušal, kar mu je pripovedovala o znanosti. Ta ne more bankrotirati, kajti ker enostavno polagoma osvoja resnico, ne obljubuje absolutnega. Nikdar ni bila tako prevetna, da bi bila hotela podati vso resnico naenkrat; ta način pripada le metafiziki, razdottedju, veri. Vloga znanosti pa je ta, da razdoveda zmoto, čim bolj napreduje in širi svetobo.

In Pierre je nenadoma našel zaključek, ko se je spomnil na abotnost kongregacije indeksa. Prekela je njegovo knjigo in tudi novo knjigo, katere načrt se je pravkar dvigal v njegovem duhu, gotovo prekolne, če jo kdaj spiše. Zares lepo opravilo, uničevati uboge knjige zanešenih sanjačev, utvare, ki besno naskakujeta utvare! In te male knjige, ki jo drži v rokah, tega edino strašnega, venomer zmagajočega sovražnika, ki gotovo strmoglavljeni cerkev, ni prekela! Kaj to, da se kaže tako skromno kot preprosta šolska knjiga: Nevernost se pričenja z abecedo, ki jo jecljajo mali otroci, pa raste z vsakim novim znanjem, ki ga sprejema učni načrt, pa zmaguje z rezultati fizike, kemije, prirodoslovja, ki dvigajo dvom proti stvarstvu svetopisemskega Boga. Najhujše pa je to, da se že razoroženi indeks ne upa zatrepi teh skromnih knjig, teh strašnih vojakov resnice, teh razdiralcev vere. Kotliko je torej vreden ves denar, ki ga jemlje Lev XIII. izposojenemu zakladu Petrovega vinarja, da bi opremil katoliške šole, da bi tam modeliral verni rod bodočnosti, ki ga potrebuje papeštvzo za svojo zmago! Koliko je vreden dar tega dragocenega denarjače služi le za nakup teh preprostih in strašnih knjig! Nikdar jih ne bo mogoče dovolj opletiti, zakaj vedno je v njih preveč znanosti, one rastoče znanosti, ki požene s svojim izbruhom danes ali jutri. Vatikan in šentpeterski katedralo v zrak! Oj, koliko bede, koliko ironije je v tem abotnem, ničevem indeksu.

(Dalje prihodnjič.)

Pierre je nenadoma našel zaključek, ko se je spomnil na abotnost kongregacije indeksa. Prekela je njegovo knjigo in tudi novo knjigo, katere načrt se je pravkar dvigal v njegovem duhu, gotovo prekolne, če jo kdaj spiše. Zares lepo opravilo, uničevati uboge knjige zanešenih sanjačev, utvare, ki besno naskakujeta utvare! In te male knjige, ki jo drži v rokah, tega edino strašnega, venomer zmagajočega sovražnika, ki gotovo strmoglavljeni cerkev, ni prekela! Kaj to, da se kaže tako skromno kot preprosta šolska knjiga: Nevernost se pričenja z abecedo, ki jo jecljajo mali otroci, pa raste z vsakim novim znanjem, ki ga sprejema učni načrt, pa zmaguje z rezultati fizike, kemije, prirodoslovja, ki dvigajo dvom proti stvarstvu svetopisemskega Boga. Najhujše pa je to, da se že razoroženi indeks ne upa zatrepi teh skromnih knjig, teh strašnih vojakov resnice, teh razdiralcev vere. Kotliko je torej vreden ves denar, ki ga jemlje Lev XIII. izposojenemu zakladu Petrovega vinarja, da bi opremil katoliške šole, da bi tam modeliral verni rod bodočnosti, ki ga potrebuje papeštvzo za svojo zmago! Koliko je vreden dar tega dragocenega denarjače služi le za nakup teh preprostih in strašnih knjig! Nikdar jih ne bo mogoče dovolj opletiti, zakaj vedno je v njih preveč znanosti, one rastoče znanosti, ki požene s svojim izbruhom danes ali jutri. Vatikan in šentpeterski katedralo v zrak! Oj, koliko bede, koliko ironije je v tem abotnem, ničevem indeksu.

Arma, Kans. — S. Anton Šular poroča, da bi bilo priporočljivo, ako se bi mogel C. Pogorelec ustaviti nazaj grede pri njih na slavnostni prireditvi v soboto 27. aprila. Aranžirali bi

Promajska manifestacija v munisv (opozicija), Worker's Party in nekaj drugih skupin. Komunistična stranka se pripravlja na svojo manifestacijo, ker se ji druge skupine niso ho-teli pridružiti.

V socialistični skupini so zastopane poleg že omenjenih organizacij tudi razne unije in povabljeni je na sodelovanje z čikaško delavsko federacijo.

"VIGILANTI" V AKCIJI

V Zed. državah je star običaj, da smejo v resnem trenutku ljudje samicati "vzeti oblast v svoje roke". S tem pravilom so opravicevali linčanja, izgnanje unijskih organizatorjev, če, da kale mir v drugačem mestu, in se posebno dopustno je mrvoriti "rdečkarje". V Clevelandu se je ustavila skupina "vigilantov" za lov na kriminalce. Ti vigilanti so, kakor razvidno slike, dobro oboroženi.

IZ NAŠEGA GIBANJA

East Helena, Mont. — Chas. Pogorelec je poslal od tu 23. polpetnih naročnin. "Ta uspeh v tej načini me je presenetil, enako tudi Jos. Miheliča, ki mi je pomagal," piše v pismu.

Imperial, Pa. — Frank Augustin je poslal v Majski Glas še nekaj oglasov.

Milwaukee, Wis. — Angleško poslojno društvo št. 584 SNPJ je obnovilo svoje včlanjenje v Enakopravnosti z dne 13. marca proti Chas. Pogorelcu dopis John. Movern, predsednik društva št. 46 SSPZ. Napada ga na skrajno surov način, če da je v svojem govoru v klubu Slovenija napadal SSPZ.

Značilno je, da ta človek Pogorelec sploh slišal ni, ker ga ni bilo v dvorani takrat, ko je govoril. V San Franciscu trdijo, da mu je dopis napisal Valentin Laharnar, ki bogzna iz kaščnega razloga, ali pa zgloti instinktivno, mrzi Chas. Pogorelec in naše agitatorje sploh.

Dotični dopis, s podpisom Movern, o katerem trdijo, da je njegov avtor Laharnar, se v Enakopravnosti glasi:

"Ne bilo bi prav, da ne bi omenil tudi velikega dogodka, ki ga je doživel vse naša slovenska naselbina. V veliko počasenje nam je bilo vsem, ko nas je posetil veliki voditelj slovenske naroda v Združenih državah, veleblagodorni gospod Charlie Pogorelec, iz Chicago, Ill. Gospodine Charlie je zelo pomanklivo, in Club Slovenia zahteva da pomoti po-pravite. Club Slovenia ni sploh pri-javil nikakega Banketa, to kar Charlie Pogorelec imenuje Banket: Jebila domača zabava Cluba Slovenia in to samo za člane.

Člani so prihajali in odhajali celo večer, enkrat jih je bilo okrog 80 na-vzodič, Anthony Kosteč je jih je.

Članstvo Izobraževalnega Dramatičnega Cluba Slovenija je na redni meseci seji vezelo v razpravo tudi govor ki ga je obdrževal Charlie Pogorelec na emenji zavabi.

Ter ga obsojalo zaradi njegove neolikane slovnice.

Kar je povzročilo dase člani zapu-stili zabavo.

Po dolni razpravi jih je bilo enolog 80 na-vzodič, pričetek v priobčevit. Protest proti člankom Priobčenim v Proletar-cu od Charlie Pogoreleca.

Za Klub Slovenia.

Valentine Laharnar, tajnik.

P. S. Prosim da to priobčite v Proletarcu.

Pravi avtor dopisa se je skril za ščit obrambe SSPZ, katere ni nihče napadal, najmanj pa še Chas. Pogorelec. Rev. Trunk je v pravem. Pozna se, da si je slovenski župnik v San Fran-ciscu zgradil močno trdnjava, in da so klerikale za boj proti socialistom v rezervi, kajti v prvih vrstih ima za napade proti resničnim delavskim agitatorjem pripravljene laži-naprednjake, kakršen je neki Laharnar.

S. Pogorelcu smo svetovali, da naj "rubber stampu" odgovori po zasljenju, pa je odpisal, da je šel na zapad agitirati in zato nima časa, da bi pričkal v časopisih z bedaki in lažnjicami.

Laharnar še ne miruje. Na

vsak način hoče ubiti dober

vit, ki ga je storil Chas. Pogorelec na pametne ljudi v San

Franciscu. Zato je poslal v ime-

nju klubu "Slovenia" "protest"

proti Pogorelcu in proti njego-

v "neolikani slovnici" v govo-

ru na zabavi.

Izrazi Laharnarja, kot "go-spodine Charlie", "dolgi nos", "svoj ježiček", "slavni gospo-dine" itd. so seveda "olikana slovnica".

Laharnarjev protest, katere-mu nismo dali nikoli "olikane slovnice", se glasi:

San Francisco
April 5-35.

Proletar
Chicago, Ill.
Cenjen:

V Proletarju z dne 28 Februarja 1935. je bilo priobčeno Poročilo, iz San Franciscu. Daje imel Club Slove-nia. Banket na katerem je govoril Charlie Pogorelec, Banketa se je ude-ležalo 30 ljudi.

Poročilo je zelo pomanklivo, in Club Slovenia zahteva da pomoti po-pravite. Club Slovenia ni sploh pri-javil nikakega Banketa, to kar Charlie Pogorelec

Charles Pogorelec:

Z AGITACIJE PO ZAPADU

(Nadaljevanje.)

PO DRŽAVI WASHINGTON

Dospesvi v Seattle, je bila moja prva pot k somšljenuku in edinem naročniku Proletarca v tem mestu, Lucas Debekaku. Bilo je precej opletanja in menjanja pouličnih vozov, predno sem "trefil" pravo karo. Na kolodvoru vprašam fanta, ki ima v oskrbi prtljago, za navodila. Sure, any car on that corner, mi odgovori, toda sprevodnik, ki je ob enem motorman (v tem mestu namreč obratuje poulične kare ena oseba; sistem pouličnih železnic je mestna posest), mi pove, da naj vzamem to in to karo. Poskusim torej srečo s tem navodilom, ki je pa bilo napacno, kot prešnje. Končno sem le "iztaknil" pravo karo, ki me je odpeljala do cilja. Le žal, da nisem dobil nikogar doma. Grem k sosedu, da vprašam tam; vrata odprta, toda na mome trkanje se ni nihče zglasil; grem preko ceste, da vprašam se tu. Odpri mi prijazna, že pribljetna ženica. Nemka po rodu. Poizvedujem, če je preko ceste Debekakova hiša. Da, mi odgovori, toda najbrž sta oba na delu in bosta šele okrog 6. ure doma. Omenim Debekakovega sosedja. Nasmeje se. O tam so pa že včas imeli stinosti z oblastmi radi pijače, pa je možno, da so te videli in smatrali za kakega vladnega agenta. Zato ti niso odpri, mi pravi. "Glej ga zlomka! Na vsezadnje bom vrhu vsega drugega še vladni agent. Ker je bilo cassa dovolj, odnosno preveč za čakanje Debekakovih, sem jo zopet odkuril proti centru, da si nekoliko ogledam to pristansko mesto. Vrnem se zopet proti večeru. To pot sem imel več sreč, kajti našel sem oba doma. Potrjam, in odpre mi prijazna Mrs. Debekak. Vprašam, če sem na pravem mestu in se predstavim. Med tem se prikaže tudi Lucas. O, zdravo in dobro došel, mi pravi, saj sem te že prej pričakoval. Tako smo bili prijatelji. Poznali smo se le po pismih. Posedemo in tako je nanesel pogovor na mojo agitacijo, poleg tega mi ponudi tudi prenosišče. Dobro torej, "kvartir" imam, sem si mislil.

V Seattlu ne bo posebenega uspeha, mi pravi; Slovencov ni tu razen malega števila, in še ti, saj veš, nekateri so brez de-

la, drugi se pa ne zanimajo. Res je bilo tako. Naslednji dan sva obiskala nekaj rojakov brez posebnega uspeha. Vprašam ga po drugih naselbinah v okolici. Da, tu v bližini je Renton, kjer je precej naših ljudi. Dobro, torej jo mahnimo tja! Naslednji večer me odpelje s svojim avtom na Renton. Ustaviva se pri prijazni družini John Peterella, toda ker so imeli ravno obisk iz drugih naselbin, ni bilo prilike za večji pogovor o naši agitaciji.

Tam smo se sestali tudi s prijazno rojakino Erzenovo. Imate morda kaj družinski koledarjev; zelo rada bi ga imela. Pa tudi prenociče im brano imate lahko pri nas, dober boste tu. Razume se, da sem ponudbo z veseljem sprejel, kajti človeku na potovanju to prija. In res sem imel prijih vzorno postrežbo, za kar se jem izkreno zahvalim. Predno smo se podali k počitku, smo se še pogovorili o marsičem, največ seveda o razmerah in pa o naši agitaciji, s katero smo začeli naslednji dan. "Kare nimam", mi pravi Erzen, hoditi okrog pa je prezamudno in se tudi malo opravi, torej bo treba poiskati nekoga, ki bi bil pripravljen na sodelovanje in imo avto." Tako se spet napotiva k Peternelovim in John je bil takoj pripravljen sodelovati. Kam najprej, se pogovorimo medpotoma. Well, najprvo grem na hrib. Obiščemo kake štiri ali pet družin in rezultat: 4 naročnine še isti večer. Dobro! sem si mislil! Drugi dan je mahnemo na severno stran mesta. Obiščemo prvo družino, toda uspeha na vse prigovarjanje ni bilo, dasi bi se dotični rojak lažje naročil kot marsikateri drugi, kajti on dela stalno za mesečno plačo, ki v sedanjih razmerah ni mahnja. Toda vrag je, ker se ravno taki, ki bi se mnogo lažje naročili, najbolj neradi. In običajno pri njih vse prigovarjanje nič ne zadeže. So nekake vrste sebičneži in skupuhi povrhu, ki čakajo, da naj drugi žrtvujejo čas in denar za delavski napredok, oni pa bodo prisledili k mizi, katero bodo drugi pripravili. Na kratko povedano, so to neke vrste paraziti, ki uživajo ono, kar so drugi pripravili, dasi bi ravno tudi mnogo lažje podprli delavsko časopisje kot pa' oni, ki delajo le toliko, da se skromno mislil.

Na sprednu je opereta "Ciganaka, kako si krasna!" Znano je, da nasprotniki naših kulturnih prireditve ne poscijo, zato upravičeno pričakujemo toliko boljšega odziva od sodružev in drugih prijateljev. Vstopnica k programu je 50 centov. — Na svodenje v nedeljo 28. aprila. — Jos. Lever.

Plesna veselica kluba št. 49 JSZ

Collinwood, O. — Slovenski delavec in naši trgovci, ki nasvezadnje tudi niso nič drugega kakor delaveci, ker se morajo enako mučiti za preživljajne in so prav tako izkoričani, so vabljeni, da se udeleže zabave, ki jo priredi na velikonočno nedeljo 21. aprila v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma klub št. 49 JSZ. Oddanib bo pri vratih pet daril, tistim, ki bodo imeli srečo in pa prave številke.

Danes, ko zamah fašizma načela, ko zmag kapitalizma prebivalstvo bolj in bolj tlači, ko se bogastva na eni strani kupecijo in na drugi pa narašča beda in pomankanje, bi se moral še posebno na resen način vprašati, kje smo in kaj delamo, da se otmene nevarnosti.

Kljub tej siloviti kripi pa sta delavci in mali trgovci še vedno pasivni, ali pa se ogrevata za razne demagoge, namesto da se bi prijel pravega socialistega programa, ki bi bil res v korist delovnemu ljudstvu. Socialistična stranka jima je začrtala tak program, ampak masa delavcev in malih trgovcev ga ni še spreljala za svojega, četudi ve, da nima nikakega drugega izhoda.

Delavci, potrudite se med svojimi tovariši, da ta brezbrinjnost izgine. Pripravimo se za svoje veliko delo — za preuredbo bodočnosti, ki bo edinole naša.

Naj klub vrši svojo dolžnost. Priredb nima pogosto, in ker je temu tako, sme pričakovati od vas, da se je toliko bolj zagotovo udeležite. S tem boste posmagali klubu na tako lahak način in še obilo zabave boste imeli po vrhu. Na svodenje 21. aprila v Slov. del. domu.

Član kluba št. 49.

Z gretjem vode, kadar jo rabite, imate mnogo neprilik, ako je gretje odvisno od starih načinov kurjave. To ste skusili sami in imeli šte le nejevojo radi tega. Ampak to stanje se zlahka odpravi. Pribavite si ugodnost zadostne množine vroče vode z instaliranjem cenene peči, ki jo vidite na tej sliki.

Vaš najbljžji Public Service Store vam instalira plinsko peč za gretje vode v vašem domu proti \$1 prvega vplačila in preostank pa na male obroke skozi leto zaenzo z vašim računom za plin. Objelite eno izmed naših trgovin že danes in informirajte se o tej liberalni ponudbi.

To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for appliances sold on deferred payments. To be pricier quoted in our advertisements, and marked on our merchandise, substantially 25% to be added on account of additional tax expense.

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

prežive. Pa je pri slednjih v mnogih slučajih lažje dobiti naročnino na delavski list kot pri onih, ki so boljše situirani. Je pač takška delavska nezavestnost in ignoranca! Ističam smi obiskali se precej drugih rojakov in priljubo debro uspel med njimi tudi mojega ožeg rojaka in znance še iz Leadville, Colo., Mike Peterlin. Poznava se iz stavke tam leta 1917. Ko me je ogovoril 'kot znivec, se mi je zdelo čudo, kajti po dolgih letih sem ga dočela zgrešil. Povabi nas na časno vinarin in se naročil tudi na list. Kak kontrast, sem si mislil! Pri prvemu na vse prizovarjanje nič, tu pa ravno narobe. Toda na take slučaje se na agitaci pogosto naleti. Obiskali smo še več družin s priljubo dobrim uspehom in tako dvignili število naročnikov na Rentonu z nih 10 in prodali precej koledarjev. Pri agitaciji sta mi po magala John Erzen in John Peterlin. Pri prvemu sem imel tudi stanovanje in prijazno postrežbo, drugi pa mi je bil na razpolago s svojim avtom. V tej naselbini sem imel tudi priljubo udeležiti se seje društva št. 377 SNPJ, kjer sem spregovoril par besedi; le žal, da je bila udeležba bolj pičla. Erzenovim iskrina hvala za gostoljubnost in sodelovanje pri agitaciji, isto tudi Johnu Peterlinu.

(Dalje prihodnjic.)

Priredba "Delavca"

Cleveland, O. — Pevski zbor "Delavec", odsek kluba št. 28 JSZ, ima svoj program in priredo v nedeljo 28. aprila v Slovenski delavski dvorani na E. 109th St. in Prince Ave.

Na sprednu je opereta "Ciganaka, kako si krasna!"

Znano je, da nasprotniki naših kulturnih prireditve ne poscijo, zato upravičeno pričakujemo toliko boljšega odziva od sodružev in drugih prijateljev.

Vstopnica k programu je 50 centov. — Na svodenje v nedeljo 28. aprila. — Jos. Lever.

Plesna veselica kluba št. 49 JSZ

Collinwood, O. — Slovenski delavec in naši trgovci, ki nasvezadnje tudi niso nič drugega kakor delaveci, ker se morajo enako mučiti za preživljajne in so prav tako izkoričani, so vabljeni, da se udeleže zabave, ki jo priredi na velikonočno nedeljo 21. aprila v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma klub št. 49 JSZ. Oddanib bo pri vratih pet daril, tistim, ki bodo imeli srečo in pa prave številke.

Danes, ko zamah fašizma načela, ko zmag kapitalizma prebivalstvo bolj in bolj tlači, ko se bogastva na eni strani kupecijo in na drugi pa narašča beda in pomankanje, bi se moral še posebno na resen način vprašati, kje smo in kaj delamo, da se otmene nevarnosti.

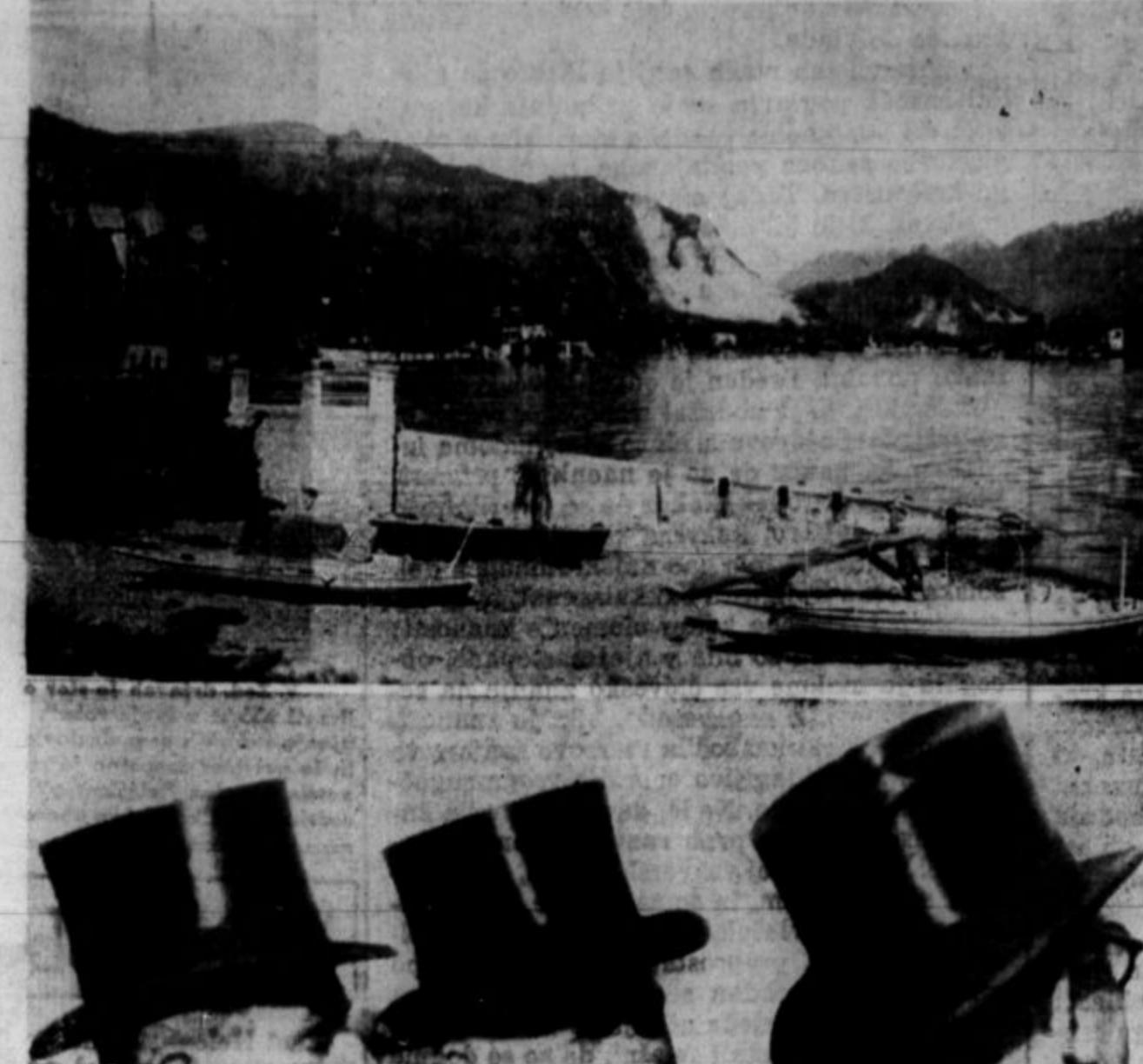
Kljub tej siloviti kripi pa sta delavci in mali trgovci še vedno pasivni, ali pa se ogrevata za razne demagoge, namesto da se bi prijel pravega socialistega programa, ki bi bil res v korist delovnemu ljudstvu. Socialistična stranka jima je začrtala tak program, ampak masa delavcev in malih trgovcev ga ni še spreljala za svojega, četudi ve, da nima nikakega drugega izhoda.

Delavci, potrudite se med svojimi tovariši, da ta brezbrinjnost izgine. Pripravimo se za svoje veliko delo — za preuredbo bodočnosti, ki bo edinole naša.

Naj klub vrši svojo dolžnost. Priredb nima pogosto, in ker je temu tako, sme pričakovati od vas, da se je toliko bolj zagotovo udeležite. S tem boste posmagali klubu na tako lahak način in še obilo zabave boste imeli po vrhu. Na svodenje 21. aprila v Slov. del. domu.

Član kluba št. 49.

"ENOTNA FRONTA" V STRESI

Prošli teden so se sestali na konferenci v Stresi v Italiji premierji Velike Britanije, Francije in Italije. So domenijo, kaj naj storje nihjove dežele v očigled obnovitve nemškega militarizma. Sklenili so, da bodo tudi velesile enote v vsakem slučaju v namenu, da varujejo mir v Evropi. Z drugimi besedami to pomeni, da

bodo proti nemški agresivnosti skupno nastopile. S tem problemom se na zahtevo Francije priče tudi liga narodov na sestanku v Zenevi, ki se je pričel ta teden.

Na sliki je Stresa z jezerom, in pa glave s cilindričnimi vodilnimi predstavniki omenjenih držav, ki sklepajo o bodočnosti Evrope.

O stavki, o prireditvi v Barbertonu itd.

Barberton, O. — Časi za delavce se ne izboljšujejo. To je razvidno iz tega, ker tukajanje tovarne delavce dnevno odpuščajo.

V Akronu, v kraljestvu industrije kavčuka, je v času, ko to pišem, vse napeto. Masa se pripravlja na štrajk. Družbe so svoje ljudi oborožile, kakor da izbruhne vojna s kako sovražno deželo. Za stavko kaze so se izboljšujejo. To je razvidno iz tega, ker tukajanje tovarne delavce dnevno odpuščajo.

Mladinski odseki smejo v bojo izvoliti delegate na zbor JSZ iz svojih vrst in na konferenco JSZ. Vse sprememb je bilo nadvajanje. Glasov so doble:

Izid glasovanja o spremembah pravil JSZ.

Glen	Točka	DA	NE	Skupaj
I		209	4	213
II	3	204	3	207
IV		201	5	206
VI	1	217	3	220
VI	6	192	11	203
VI	9	185	20	205
VIII		220	1	221
IX	2	208	1	209
IX	5	204	2	206
XIV	8	204	2	206
XV	2	208	1	209
XV	f	203	1	204
XV	14	205	5	210
XVII	4	217	1	218
XVII	5	212	1	213
XVII	6	208	10	218
XIX	8	194	10	204
XIX	VI-6	161	47	208

Vse sprememb bodo dobesedno uvrsčene v pravila in razposlana v tisku, ka hitro mogoče. To delo bo izvršeno, ko opravimo sedanje nujne posle, in ko se vrne s. Pogorelec.

John Rak, nadomeščajoči tajnik.

PRISPEVKI V PODPORO MAJSKEM GLASU

II. IZKAZ.

Red Lodge, Mont. John Koprivšek \$2.00. (Postal Chas. Pogorelec.) Chicago, Ill. Joseph Kristan \$2; John Rak \$1; Peter Bernik 50c. Skupaj \$3.50.

So. Chicago, Ill. Claude E. Grusel \$1; Dr. A. J. Zihler 70c; James Inggraham 50c. Po 20c: Jos. Stublar in Frank Zihler. Skupaj \$2.60. (Nabral Frank Gorenc.) Bear River, Colo. Anton Dolinar \$1.

Detroit, Mich. Andrew Grum 70c. Reliance, Wyo. John Porenta 50c. Friedens, Pa. Steve Koren 50c. Skupaj v tem izkazu \$1.20. Prejšnji izkaz \$14, skupaj \$25.20.

14. Ako želi kak kulturni ali pa angleški (mladinski) odsek klubu večjo avtonomijo in vprašava v ta namen za samostojno blagajno, mora to željo predložiti najprije klubu, ki jo lahko odobri ali odkloni. Prizadeti odsek mora potem v enem kot drugem slučaju vložiti prijavo za separativno blagajno tu-

čka. Naseljevanje židov v Palestino L. 1934 se je priselilo v Palestino, v svojo nekdano domovino, 42,350 židov, ki so prinesli s sabo skupno \$25,

Še vedno vpoštevanja vredni argumenti

Ali hočemo imeti solidarno ali razdejano delavsko gibanje?

Eugene V. Debs

Članek, napisan pred 13. leti, ki ni ničesar izgubil na vrednosti

L. 1922, ko je veliki socialistični boritelj Eugene V. Debs napisal sledeni članek, so delavski politični boji proti skupnemu sovražniku, se so v medsebojnih preprih črpal druga drugo. Glavni predmet spora se delavske organizacije je vedno gnajivo v naporih, kako bi druga drugi skodovale, namesto da se bi zdišle za ofenzivo proti sistemu, ki je povzročil, in ki je odgovoren za sedanjo krizo.

Radikalni elementi v ameriškem delavskem razredu morajo vsoglasiti svoje taktične difference in se zediniti v trdne vrste proti kapitalizmu, ali pa bodo postali prav gotovo še bolj razdvojeni in končno zatrati od svojih sovražnikov.

Bilo je neizogljivo, da je do-delek ruske revolucionarne premembe zadel socialistične stranke po vsem svetu, toda istotako je gotovo, da ima vsak narod svojo gotovo psihologijo, vsaka dežela svoje gotove probleme, ki so tuji delavstvu v drugih deželah.

Če je Rusija sposobna, kakor izgleda, vzeti najkrajšo pot do revolucionarne spremembe, iz tega se ne sledi, da je vsaka kapitalistična in imperialistična dežela na svetu v stanju vzeti rusko formulo za svoj preobrat. Delavstvo gotove dežele mora radi potrebe prilagoditi svoje taktiko metodam in običajem prebivalstva in na podlagi psihologije tega prebivalstva graditi pot k svojemu međnarodnemu namenu.

* * *

To ne pomeni, da jaz kritiziram ruske delavce za načine, potom katerih so izvedli svojo revolucijo. Jaz bi bil zadnji, ki bi storil kaj takega. Vse, kar skušam tu povedati, je kazati na očvidno resnico glede razlik, ki obstajajo v posameznih deželah; pred vsem, da ni potrebno, da bi bil ruski način tudi ameriški način; in da nemški socialisti lahko čutijo, da so upravičeni delati za socializem po svojih revolucionarnih principih, prilagoden psihiologiji nemškega delavstva.

Mi moramo dati ruski revolucionari in sovjetski vladni vsako mogočo pomoč, moralno, duševno in finančno, ne da bi pri tem zavrgli svojo identiteto kot ameriški socialisti in delavci, ki imajo svoje socialne in industrialne probleme sorodne našemu narodnemu življenju, s katerimi je povprečen Rus v Rusiji popolnoma neznan.

* * *

Internacionalizem ne pomeni, da si mora ena dežela lastiti pravico usiliti svoj nacionalizem vsem ostalim deželam in jih na ta način napraviti internacionalne. Imamo međunarodni ideal, ki si ga moramo obrniti in ta ideal oklepiti svobodo za vse človeštvo, ne glede na pleme, spol ali pol. Ampak delavstvu vsake dežele je dana naloga doseči svoje revolucionarne cilje s svojim lastnim

Kakor bi bilo težavno, ako že ne popolnoma nemogoče, napraviti to fizično premembro med Rusi in Amerikanci, ravno tako se mi zdi težavno, ako ne nemogoče, za Amerikance hipoma navzeti se političnega socialnega mišljenja, kakoršno je preželo rusko delavstvo po strmoglavljenju carizma. Ame-

riški delavci misijo kakor Amerikanci, in ne kakor Rusi, ali Japoneci, ali Nemci — niti ne kakor angleški delavci, kar dokazujo dejstvo, da so v vsaki omenjenih dežel delavske uni-je, cene in politične stranke, vsaka razlikuje se od podobnih organizacij v drugih deželah in vsaka prilagodena posebnemu temperamenti ljudstva, ako hoče vzbujati pozornost za pridobivanje članstva v svoje vrste, in vsaka prilagodena industrialni in politični upravi dežele kjer funkcioniра.

Rusija ne moreč nič bolj predati svojih revolucionarnih metod in običajev ameriškemu delavstvu in pri tem napraviti najmanjši uspeh, kakor ne more ameriška družina usiliti svoje posebne tradicije in običaje svojim sosedom. Vsak tak poskus bi še končal z odprtim konfliktom, ki bi se najbrž izčistil na policijskem sodišču.

Dotaknil sem se tega predmeta od te strani radi tega, ker sem uverjen, da je glavni vir nesporazuma v naših vrstah v revolucionarnih aspiracijah, ki jih daje ruska revolucija. Amerikanci ne bi smeli ignorirati dejstva, da je to Amerika in ne kaka druga dežela — in jaz ne morem prevečkrat poudariti ta geografski fakt.

Absolutno nobene gotovosti ni, da bi ameriško delavstvo doseglo uspeh, če se bi odločilo zavreči svoj program militantnega industrialnega in političnega unionizma in ga zamenilo z moskovskim; ampak precej gotovosti je v domnevni, da bi jih mase ameriškega ljudstva ne hoteli poslušati. Mi ne moremo govoriti z ruskim temperamentom in rusko psihologijo ameriškim delavcem in pričakovati od njih, da bi sprejeli ruske čestnosti v momentu, če bi jih sploh mogli razumeti in se poglobiti vanje. Niti ne bi Rusi simpatično poslušali ameriške protagonisti, ki bi propagirali politično in industrialno spremembo in pridobivali Ruse v škodo delavstva in zavajalne propagande.

Zadnjih 10 let je, da se bo vsak dežavec, ki ni neveden in razume svoje koristi, pridružil socialistični stranki. Nalog teh je, da pouče o tej resnici tiste svoje tovariši, ki so še pod vplivom zavajalne propagande.

Profesionalni patrioti dvigajo čeddalje višje svoj krik za deportiranje tujev.

"Milijone Americanov počaja po cestah, tujevi pa imajo dobra dela in plače!" Zahtevajte od vlade, da stori temu konec."

Tukaj rojeni to poslušajo in jih prija, ker v svoji nevednosti razumejo, da jih "patrioti" varajo v korist svojega razreda in v škodo delavstva v celoti.

Eden najbolj gobezdavih "patriotov" in zagovornik sistema kakršen je, je republiški kongresnik Hamilton Fish iz New Yorka. V enem svojih nedavnih govorov je apeliral na šolske odbore in uprave univerz, da naj počistijo z rdečkarji in drugimi "termiki", ki izpodjadajo temelj ameriškim ustavom. Izjavil je,

da ima komunistična stranka milijon članov in somišljenikov, dočim piše Raymond Gram Swing, ki ne pretirava, da jih ima več kot 30,000 in pa do 300,000 somišljenikov.

V svoji propagandi dela reakcija vedno vtis, da se bori proti nevarnosti "ruskega komunizma" v Zed. državah. Njeni govorniki apelirajo na ameriško ljudstvo, naj bo na strazi, da ne zavlada nad to svobodno deželo Moskva s svojimi ušmi, revščino in nesnago! To vlete!

Res je, da je v Ameriki milijone nezadovoljnih ljudi. Dokaz je v zanimanjtu, ki ga imajo za demagogue, kakor sta Huey Long in Chas. Coughlin.

Ampak ta masa je nepoučena in patriotska gona jo lahko obrne v tak boj, v kakršnem bo nevedoma pomagal reakciji in izkoričevalcem na mestu sebi.

V tej krizi ima socialistična stranka, s svojim programom in takto, sijajne priložnosti.

Ima nad milijon preprinčenih socialistov. Če bi vsi postalii njeni člani in agitatorji, bi zgradili stranko in časopisje, proti kateremu bi reakcija ne mogla uganjati svoje histerične gonje.

Po seji bo prost lunč in pijača. Joe Oblak.

Članstvu kluba št. 224

Pullman-So. Chicago, Ill. —

Članstvo kluba št. 224 opozarjam, da se vrši naša redna seja v soboto 27. aprila, namesto 20.

aprila, ker gre nekaj naših članov slednje omenjenega datuma na obisk k prijateljem za par dni.

Upoštevajte torej, da bo seja v soboto 27. in ne 20. aprila.

Mary Vrhovnik, tajnica.

EUGENE V. DEBS

Država New York proti odpravi izkoričanja otrok

V newyorški zakonodaji so poslanci dne 13. aprila odločili odobritev amendmenta za odpravo otroškega dela v industriji. Demokrati in republikanski poslanci so združeno glasovali proti njemu, kakor je zahtevala mogočna trgovska komora, veliki časopisi in katoliška cerkev.

Kdo je v pravem?

Ko je nedavno umrl slovenski ameriški časnikar in lastnik dnevnika Times v New Yorku, Adolph S. Ochs, je komunistični Daily Worker pisal, da je bil Ochs, kakor W. R. Hearst, velik nasprotnik sovj. Unije.

Ampak Karl Radek, urednik Izvestje v Moskvi, je isti dan pisal, da je smrt A. S. Ochsa udarec za vse žurnaliste, neglede s kakega stališča pišejo.

Dasi je bil Ochs kapitalistični žurnalista, je njegov ugledni newyorški dnevnik Times priobčil ved resnih zadev, prosto informativnih in simpatičnih poročil o sovjetski Uniji, kot kateri koli drugi dnevnik v tej deželi. V Moskvi to upoštevajo.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Anna Klemenc, No. Besemer, Pa. — Da, poslane zlike Mihe Maleša smo v redu prejeli. Urednik Vam odpis, ko hitro izvršil delo pri Majskem Glasu.

Članka "Pogled skozi prošlost" (Simon Kavčič) in "Socialistična stranka v bojih skozi krizo" (Fr. Zaltz) sta moralna biti radi drugega gradiva izpuščena iz te številke.

J. S. Bridgeport, O. — Bo priobčeno prihodnjie.

T. G., Johnstown. — Za to številko prepozno. Prihodnjie.

Dopisi, ki smo jih prejeli v pondeljek, so bili zaradi prostora skrajšani. Drugi bodo priobčeni prihodnjie.

Tiste, ki pričakujejo odgovorov na raznih zadevah, prosimo, da naj nam zamudi oproste. Urednik je zdaj zaposlen z urejevanjem Proletarca in Majskega Glasova povrhu, pa je primoran odlagati vse take posete, ki niso nujni. Odgovoril bo na vsa pisma, toda v tem slučaju nekoliko pozneje.

Knjigo "Grandsons"

ki jo je spisal Louis Adamič, razpečava Proletarčeva knjižarna. Naročite si jo! Stane \$2.50. Kupite jo svojim sinovom in hčeram za darilo k rojstnemu dnevu.

Manj brezposelnosti

Meseca marca je število brezposelnih na Angleškem nadzadalo za 131,593.

Nova pariška moda

Pariška policijska prefektura urgira prebivalstvo, da naj si v svojo garderobo nabavi tudi plinske maske, kajti potem, ko bodo sovražni aeroplani sili pri morilni plin nad Parizom, bo prepozno za tekanje v trgovine.

Patriotična gesla

"Mi smo mi, kdo je več!"
"Bog i Hrvati!"
"Srbi smo viteški narod!"
"Deutschland über alles!"
"My country, right or wrong!"

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V slednjem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredeva vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

APRIL.

CLEVELAND, O. — Veselica klubu št. 49 JSZ v Slov. del. domu, v ne-deljo 21. aprila.

MAJ.

MILWAUKEE, WIS. — V sredo 1. maja prvomajski shod in zabava klubu št. 37 JSZ v S. T. Turn Hall.

GIRARD, O. — Klub št. 222 JSZ priredi v soboto 4. maja v Slov. domu slavijo 30-letnice "Proletarca".

JOHNSTOWN, PA. — Majska slavost klubu št. 5 v soboto 4. maja.

BRIDGEPORT, O. — Klub št. 11 JSZ priredi veselico z dramskim sporedom v soboto 11. maja v društveni dvorani na Boydsville.

SPRINGFIELD, ILL. — Prvomaj-ska slavost klubu št. 47 JSZ v vprizorite drame "Razvalina življenja".

WAUKEGAN, ILL. — Konferenca društva Prosvetne matic in klubov JSZ v nedeljo 19. maja v Slov. nar. domu.

WAUKEGAN, ILL. — V nedeljo 19. maja pop. po konferenci JSZ, vprizorite dramski odsek kluba št. 1. Moškičevu soc. dramo "Rdeče rože".

JUNIJ.

CHICAGO, ILL. — Piknik socialistične strani v parku Riverview v nedeljo 16. junija.

BRIDGEPORT, O. — Konferenca klubov JSZ in društva Prosvetne matice v nedeljo 30. junija.

BRIDGEPORT, O. — Piknik klubu št. 11 in konferenčne organizacije JSZ v nedeljo 30. junija.

WAUKEGAN, ILL. — Piknik klubu št. 45 v nedeljo 30. junija.

JULIJ.

MOON RUN, PA. — Slavje 30-letnice Proletarca pod pokroviteljstvom klubova JSZ in Konference v soboto 1. julija.

CLEVELAND, O. — Piknik klubu št. 27 in odsekov nedeljo 21. julija na Pintarjevi farmi.

AVGUST.

BRIDGEVILLE, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Pravne matice v nedeljo 25. avgusta v Društvenem domu.

CENE ZA "MAJSKI GLAS"

Cene za letošnji "Majski glas", ki izide sredi aprila, so slednje:

Posamezen izvod	\$.30	35 izvodov	\$ 8.75
10 izvodov	2.75	50 izvodov	12.00
15 izvodov	4.00	100 izvodov	22.00
25 izvodov	6.50	250 izvodov	50.00

Vsa naročila pošljite ko hitro mogoče, vsekakor najpozneje do 15. aprila, na slednji naslov: PROLETAREC, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

"Grandsons"

A novel about three grandsons of a Slovene worker

BY LOUIS ADAMIC

A Century of Unprecedented Progress

The slogan of the Kaiser's army, which indicated the belief that God was on the side of Germany in the late World War, might now properly be adopted by the Roosevelt destruction administration. At any rate, God—or Nature, if you prefer—has done much to assist the administration in the development of that scarcity which was being fostered as a forerunner to capitalist prosperity.

First a disastrous drought came to ruin mid-west farmers. Now dust storms have laid waste hundreds of square miles of the nation's territory and we are assured that some land has been ravaged to such an extent that it will be unfit for agriculture for the next hundred years. It must therefore be perfectly plain that, if destruction will bring prosperity to a nation, these United States may look forward to a century of unprecedented progress.

However, while we may wax sarcastic about a policy which includes plowing under cotton when people are without clothing and destroying wheat, food animals and other resources when millions are undernourished, it must be admitted that such practices are quite in line with the fundamental tenets of Capitalism.

The fact still remains—as we Socialists have so often deplored—that capitalism does not produce wealth for use but for sale. And the further fact is equally true that workers are not hired to enable them to live but to produce profits for owners. That is the policy of the profit system. As a consequence, workers have their portion of shoddy prosperity only when there is a brisk demand for their labor—which means when things are so scarce that workers must be hired to offset a shortage.

OHIO STATE CONVENTION

Louis Zorko, Betty Bogatay and this writer attended the Ohio State Socialist convention in Massillon, Saturday, April 6. We found our way to Recovery Hall where the convention was held. The hall was decorated in good style and the delegates were in good spirits. The convention was interesting.

Elmer Ledford, state chairman of Toledo, called the convention to order and followed with remarks as are befitting. He had to leave that very evening for Columbus to attend a conference of trade unions on various important matters.

Roy Burt followed with an interesting greeting from the National Office. He outlined a promising agricultural outlook and said, that for the first time in America, agricultural workers are joining the A. F. of L. He also referred to the Tenant Farmer's Union as an organization which is wiping out race prejudices and organizing on a basis that all workers have a common economic end.

The dynamic and able Sarah Limbach, secretary of the Socialist Party in Ohio. She felt that organizing factions would make 48 different states have different colors without having any real national organization. "What we should strive for is to follow the national organization", she remonstrated. She noticed the scarceness of women comrades and said, "Women are people and they belong in the Socialist Party. They must be interested in the movement and become active." She touched upon the unemployed organization of Pittsburgh which is the largest and best disciplined in the country. It has a membership of 50,000. Twenty three branches of this organization responded to a conference called for the purpose of inaugurating plans for a huge May Day demonstration.

Brother Morrison of the Amalgamated Iron and Steel Worker's Union brought greetings to the convention from district 6 and called upon all socialists to join unions of their craft. He pointed out that a campaign will be set up to organize steel. To date three attempts were made and all failed.

A report was given of the Onion

PROLETAREC

A PROBLEM IN ARITHMETIC

If the "New Deal" boys are sincere in their desire to put people back to work, recent natural cataclysms should convince them that God is on their side. They should now press their good fortune to the limit by prayers for earthquakes, cyclones and fires which will call

into play the efforts of the millions who are now on relief. Certainly, anything seems preferable to the Socialist program of socializing industry and producing for the welfare of workers rather than for the profit of owners.

Reading Labor Advocate.

"GRANDSONS": Adamic

Some time ago when writing a review of Adamic's first novel, "Grandsons", I made the very mild statement that the book promises to be as enthusiastically received as his "Native's Return." Since then critics have been lavish in their evaluation of the book, and it is worthwhile to note just a few of these.

The New York Sun comments: "...the story of Peter Gale and his fruitless attempts to orientate himself in modern America always leads back to the focal question: what, exactly, does it mean to be an American? A question, incidentally, which is often in the minds of those of us who have no deep family roots in this continent, and to whom Europe is still something more than a dim, ancestral memory."

Harry Hansen, one of the foremost critics of the country, writes in the New York World-Telegram: "The creative worker, to Adamic, is the man who has a stake in the land, wants to work honestly and finds himself frustrated. Exploiters take opportunities away from him... Privilege defeats him — either legal privilege inherent in the system or illegal advantage, taken by the law of the jungle."

The New York Times says of the author: "At any rate, we find Mr. Adamic setting himself up as a social psychiatrist," and continues about the book, "Grandsons" is expert as diagnosis of the ills of a nation. It may overshoot the mark, but that is natural. For an immigrant will be exposed to cross-currents before they reach the more securely planted native son."

After a review of the plot, the Daily Mirror states, "Through it all Adamic has probed into three or four American lives with such elemental poignancy that the very ribs and marrow of unrestrained reality leers forth from the tragic frames to point a theme which savors of the melting-pot at its creative best. And in the

book is of prime importance to every Yugoslav. Don't fail to place it on your "Must Read" list. And remember that it may be secured from the Book Shop of Proletarec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Workers Union. Their leader, Okey Odell, a socialist, is extending organization of agricultural workers into Michigan. He is also engaged in organizing the beet and celery workers. This union is having considerable hardship with local officials in McGuffey. A Kenton paper is carrying a battle against the strikers. A certain scurrilous editorial written against Okey Odell will be studied for the purpose of bringing court action against the paper.

In the course of the convention Elmer Ledford and Tim McCormick, organizers for the Ohio Workers Alliance were called to Willard, Ohio to handle a FERA strike that just exploded. In Toledo, their local movement has been of considerable importance in helping the organization of the unemployed and relief workers.

At the banquet that evening comrade Paul Jones of Antioch College acted as toastmaster and "teacher of catechism", and Roy Burt did the difficult part of the services, i. e. He made a collection speech that made us all feel to give. The giving was considerable.

It was explained that next day

should a rubber strike mature in Akron, the National Office will keep Paul Porter in the strike field.

Leo Krzycki and Franz Daniel will also be granted by their unions to help out.

Be things as they may, the National

Office is going to concentrate all its

organization efforts in the northern

part of the state. It plans to have

Thomas, Graham, Monarch and others here in the next few months.

The convention dedicated itself to

raise the state's share of the United

Socialist Drive quota and to triple

its membership. Resolutions were

adopted boycotting the National Bis-

cuit company's products, for the

Duffy Unemployment Insurance bill

and a Party pledge to support the

FERA strikers.

The new state executive committee

elected are E. M. Simpson, Robert

Howe, Louis Moone, Lester Coy,

Elmer Ledford, Paul Jones, Ernest

Morgan and Joseph Long. Robert

Dullea is state secretary.

Our friend and comrade Joseph

Snoy from Bridgeport was a delegate.

He looks hale and hearty and is now

employed.—Louis Jarts, Cleveland, O.

From 1789 to 1913 the total federal appropriations were 24 billion dollars. For three years of the depression — 1934-1936 — the total appropriations are over 24 billions, the United States News points out. This represents nearly \$1,000 for each family in the United States or \$12 for every man, woman and child in the world!

If 24 billion dollars spent in three years cannot pull eleven million jobless men and women out of the pit, how many billions must be spent and how many years will it require for New Deals to provide new meals for the workers of the United States?

—The New Leader.

They Wear Out—And Then What?

"We have found that we cannot make business by making laws. But we may put our faith in that simple statement—it might be called 'natural law'—that all things wear out... Even Robinson Crusoe, you will recall, came to the time when he needed a new shirt.—Printer's Ink Magazine.

It is spring, and there is no code of fair practices to place a premium on looking at budding bushes in the valleys of the U. S. A. or inhale the free air of the country's hillsides. And heaven be praised, there is not yet in operation a United States Sunshine Canning Corporation to sell common and preferred on the oxygen of the spheres. Nor are flowers plowed under and so Madame on the operatic stage can have her \$15,000 orchids and the boys can sell a penny a rose in the subway station's entrances.

It is spring for you and me, and for Andrew Mellon and Adolf Hitler and, for that matter, for Colonel Curlee and Benito Mussolini. So let us

BOOST THE CIRCULATION OF MAY HERALD

Within a week The May Herald will be completed. It will be ready for distribution in practically every state in the Union. This Magazine of 116 pages of fine Slovene and English articles is devoted to the 30 years of loyal service Proletarec has given the Labor Movement. This is an achievement we can all feel proud of. Now that we have made it possible to publish 116 pages, our next job is circulation. The May Herald deserves a large circulation and we know that our comrades everywhere will respond for this duty. They always have.

Last week we mentioned the contributors from whom we received articles. Our editor, Frank Zaitz has given it his special attention to bring before the readers a fine historical, educational and well illustrated magazine. The English Section is an added feature. We are proud of this work. Proud to be among the few Socialist newspapers in existence for over 30 years. And it is through the joint collective work of thousands of comrades that has kept Proletarec on the battle field. We are determined with more vigor than ever to keep it there, fighting for our cause—Socialism.

Now, young comrades, let's all go to work! Fall in line with the hundreds of others, commemorating the 30 years of Proletarec by selling a large number of copies of The May Herald in your district. That's our job now! Send in your bundle orders. You can help give it the circulation you want it to have—the largest in its history! Let's hear from you!

Fraternally yours for the Cause,
CIRCULATION MANAGER.

SPEAKING OF COSMIC RAYS—

IT IS SPRING BROTHER, IT IS

make the most of what costs the least

in the range of human values.

We live only once and we shan't die twice.

Life is too precious to squander.

And yet the political calendar has

its compelling force.

Chisellers in

Washington,

oppressors in Berlin,

uffians in Vienna,

black shirts in Rome,—can we overlook them?

France is arming to the teeth so that

Germany might be "frightened into peace."

Italy is calling her manhood to the colors—to demonstrate

Il Duce's fervent hope that Der Fuehrer

may abandon evil thoughts of con-

quest—to lop off a goodly slice of Abyssinia, while the commotion is at

its tenses.

It is spring, brothers and sisters,

and there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

human misery, the exploiters of the

masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness of

the great and the petty traffickers in

the masses of the people. And in the

glaring light of these spring days

there stands out: the ugliness